

Реформа української середньої освіти – це проектування майбутнього нашої країни, адже саме школа формує мислення абсолютної більшості наших дітей, які візьмуть на себе керівництво державою та відповідальність за її економіку.

Л.Гриневич, міністр освіти і науки України

ЗВІТ КЕРІВНИКА
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І-ІІІ СТУПЕНІВ
«СЕРЕДНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА №243»
ПОДЛЬСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА ЗА РОБОТУ У 2016-2017 Н.Р.
перед батьківською громадськістю

1. Підвищення рівня організації навчально-виховного процесу у навчальному закладі:

- 1.1. *Забезпечення обов'язковості загальної середньої освіти (охоплення навчанням дітей шкільного віку, продовження навчання випускниками 9 класу).*

У 2016-2017 навчальному році педагогічний колектив середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №243 Подільського району м. Києва планував і проводив свою роботу відповідно до Закону України “Про загальну середню освіту”, Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, Положення про загальноосвітній навчальний заклад та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Державного стандарту початкової загальної освіти, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, реалізацію міської комплексної цільової програми «Освіта Києва. 2016-2018 роки».

Запланована в минулому навчальному році робота виконана. Вона забезпечила розвиток творчості в учнівському та учительському колективах, сприяла самореалізації вчителів та учнів.

За ЗНЗ №243 закріплений мікрорайон, який станом на 01 вересня 2017 року охоплював 1462 дитини віком 6-18 років. З них :

6-10 років	701
11-14 років	466
15-17 років	271
18 років	24
Усього	1462

Станом на 1 вересня 2016 року кількість учнів становила 604 дитини, на кінець навчального року 575 учнів. Протягом року до школи прибуло 142, вибуло 31 учень. На початок 2017 - 2018 навчального року у навчальному закладі нараховується 25 класів, із них 1 - 4-х - 13 класів, 5 - 9-х - 10 класів, 10-11-х – 2, в яких навчаються 684 учня.

Педагогічним колективом середньої загальноосвітньої школи №243 проведено ряд заходів щодо розширення й розвитку мережі закладу. За останні п'ять років кількість класів зросла на 9 (з 16 до 25), а чисельність учнів зросла вдвічі (на 263), у порівнянні з минулим роком – майже на 15%:

2013-2014		2014-2015		2015-2016		2016-2017		2017-2018	
16	430	19	429	19	519	22	604	25	684

У школі проводиться робота щодо продовження навчання випускниками 9-х класів для здобуття повної загальної середньої освіти відповідно до Закону України «Про освіту» (ст.35) та Закону України «Про загальну середню освіту» (п.6).

Усі випускники 9,11-х класів працевлаштовані, про що свідчать результати наведеної нижче таблиці:

Класи	Кількість учнів	Продовжують навчання												
		Отримали документи про освіту	усього	%	ЗН	%	ПТН	%	ВН З І-ІІІ р.а.	%	ВН З ІІІ-ІV р.а.	%	Не навчаються	%
9	30	30	100	14	47	2	7	14	46	-	-	-	-	-
11	15	15	100	-	-	2	13	4	26	9	61	-	-	-

1.2. Створення умов для варіативності навчання та вжиті заходи щодо впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчальний процес.

У навчальному закладі вивчаються умови для організації варіативності навчання та вживаються заходи щодо упровадження інноваційних педагогічних технологій у навчальний процес. Так, допрофільна підготовка здійснювалася за навчальним планом для поглибленого вивчення англійської мови у 5-А класі, профільна підготовка учнів 11 класу – за інформаційно-технологічним профілем.

У 2017-2018 н.р. 1-А та 2-А класи будуть працювати за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (уч. Ширман Н.В., Дупліхіна А.О.). Продовжується дослідно-експериментальна робота на всеукраїнському рівні над темою «Моделювання навчально-виховного процесу паралельного вивчення двох іноземних мов з I класу в загальноосвітній школі». У 2017-2018 н.р. в експерименті беруть участь 3 класи: 2-Б (уч. Бойко М.С., Зеленська О.І., Журавель О.Г.), 1-Б (уч. Дончук Л.М.) та 1-В (уч. Ковальчук Д.В.), яким охоплено 85 (21%) учнів початкової школи.

Враховано побажання батьків за результатами анкетування у 2016-2017 н.р. та виділено години для підсилення вивчення англійської мови з 1 по 4 класи, з 01.09.2017 року відкрито клас з поглибленим вивченням англійської мови (5-А клас, уч. Зеленська О.І.). Тепер у 2017-2018 н.р. англійську мову поглиблено будуть вивчати 57 учнів (18%) основної школи.

У старшій школі для учнів 10-11 класів запроваджено універсальний профіль з підсиленням предметів: українська мова та література, історія України, англійська мова, математика.

Аналіз результатів сформованості навчальних досягнень учнів 5-11 класів з предметів інваріантної складової за 2016-2017 н.р. показує, що найбільшу частку (59 %, тобто 161 учнів), становлять учні, які мають достатній рівень навченості, 31% - учні, які мають середній рівень (84 учнів), 9% (25 учнів) закінчили навчальний рік, маючи оцінки 10-12 балів.

У рейтингу класів за успішністю лідирують 11-А - середній бал 8,5 (кл. керівник Коренська В.А.), 5-А (кл. керівник Попова Н.О.) та 6-А класи (кл. кер. Мельник В.О.) з середнім балом 8,4 б. Найнижчу сходинку займає 8-Б (кл. кер. Крупко Л.В.) - 6,9 б.

Рейтинг успішності учнів з навчальних предметів показує, що вищий, ніж у середньому по школі (51%) показник якості знань мають учні з математики та інформатики - 77% (уч. Саськова К.С.), української мови та літератури – 63% та 62% (уч. Присідько Л.М., Губіна І.С.), географії та біології - 73% та 62% (уч. Коренська В.А.), німецької мови - 86% (уч. Попова Н.О. та Журавель О.Г.).

Найнижчий показник якості знань мають учні з хімії – 44% (уч. Калита Н.М.), алгебри -35%, геометрії – 38% (уч. Малкіна Л.М., Крупко Л.В.).

Рівень сформованості навчальних досягнень учнів 2-4 класів з предметів інваріантної складової (без урахування предметів освітніх галузей «Технології», «Фізична культура») за 2016-2017 н.р. показує, що найбільшу частку (80,6%, тобто 178 учнів) становлять учні, які засвоїли матеріал на високому і достатньому рівнях, 18.5% - на середньому, 0,9%- на початковому рівнях.

Найвищий показник якості знань учнів 2-4 класів з літературного читання (90%) та природознавства (86,4%), найменший – математики – 74,7%.

Результати ДПА у 4-х класах мають високі показники успішності та якості знань учнів. Рівень успішності становить 98,5%, якісний показник становить – 74%. В 4-А класі (учитель Дончук Л.М.) рівень успішності з математики становить 97%, з української мови та літературного читання - 100%. У 4-Б класі (учитель Дупліхіна А.О.) рівень успішності з математики та української мови становить 97%, з літературного читання - 100%. Якісний показник знань у 4-А класі - 69% (математика та українська мова), 93% (літературне читання). У 4-Б якісний показник знань - 74% (математика та літературне читання), 65 % (українська мова).

В цілому учні 4-х класів протягом всього навчального року показали, що добре засвоїли програмових навчальний матеріал і готові до навчання в основній школі.

Аналіз ДПА у 9 класі показав, що найвищі якісні показники ДПА - з української мови, де 69% учнів стравилися на достатньому і високому рівнях (відповідно 17% та 52%), 30% - на середньому (уч. Топчій Т.Л.).

З математики більшість учнів 9-А класу показали середній рівень знань - 48%, третя частина учнів – на достатньому рівні (28%), четверта частина учнів (24%) – на високому рівні (уч. Малкіна Л.М.).

Найнижчі якісні показники мають учні 9 класу з історії України – 48%, де 45% випускників показали середній рівень знань, по 24% - достатній і середній рівні, 7% - початковий (уч. Мушинський В.І.).

Державна підсумкова атестація в 11 класі проходила у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Аналіз результатів ДПА в 11 класі в порівнянні з річними оцінками показує значні відмінності. Так, за результатами річного оцінювання з української мови результати якості ДПА підтвердили тільки 29% учнів із 71% (уч. Присідько Л.М.), з історії України - замість 70 % якості за результатами ДПА показали лише 20 % якості (уч. Мушинський В.І.), з математики замість якості за річним оцінюванням 71,5% підтвердили результати на ДПА лише 28,5% (уч. Крупко Л.В.).

1.3. Організація різних форм позаурочної навчально-виховної роботи.

З метою розвитку та підтримки обдарованої учнівської молоді школи, підвищення мотивації школярів до навчальної та наукової діяльності у 2016-2017 н.р. продовжило роботу учнівське шкільне наукове товариство «Ерудит», в якому нараховується понад 50 учнів 5-11 класів. На шкільній учнівській науково-практичній конференції «Формування наукового світогляду школярів в умовах інноваційного освітнього розвитку», яка відбулася у два етапи, проведено шкільний етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-

дослідницьких робіт. Учнями товариства було написано 16 науково-дослідницьких, дослідницьких робіт з фізики, астрономії, математики, української, німецької, зарубіжної філології, біології. Найбільше робіт підготовлено учнями з фізики та астрономії під керівництвом учителя фізики Крупко Л.В. (8).

Результати конкурсу показують, що із 16 робіт на II (районний) етап Всеукраїнського конкурсу-захисту можна допустити лише 3 після допрацювання, зокрема роботи: Левчук Олени, уч. 7-Б класу, та Лозінського Вадима, учня 8-Б класу (секція «Фізика», п.к. Крупко Л.В.), Веселовського Іллі, учня 9-А класу (Секція «Історія», п.к. Мушинський В.І.), які представляли школу у I (районному) етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт.

Конкурс-захист показав ряд недоліків щодо організації роботи з обдарованими дітьми у школі, серед яких не бажання учнів, а недостатня робота вчителів-предметників з обдарованими дітьми щодо їх консультування у ході підготовки наукових робіт та проектів.

Особлива увага приділялася роботі зі здібними та обдарованими учнями; організації і проведенню олімпіад з базових дисциплін, турнірів, конкурсів, науково-дослідницькій діяльності учнів – членів МАН України. Однак, результативність участі учнів школи в II (районному) та III (міському) етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад є невисокою.

Так, у 2016 – 2017 н.р. 27 учнів школи стали призерами II етапу, 4 – III етапу олімпіад (у 2015 – 2016 н.р. таких учнів було 10). Найбільше учасників (13) районного етапу підготувала вчитель трудового навчання Ходзицька І.Ю., Чхало В.І. четверо з яких стали призерами міського етапу (Коберник Анна 9-А кл., Павліш Софія 8- А кл., Дідківський Андрій 8-А кл., Курач Богдан 8-А кл.), 4 – учитель зарубіжної літератури – Мельник В.О. (Івашура Крістіна 7-Акл., Калюжна Катерина 9-А кл., Короленко Ярослав 10-А кл., Лозінський Вадим 8-Б кл.), по 3 – учитель української мови та літератури Присідько Л.М. (Берестовська Софія 7-Б кл., Лозінський Вадим 8-Б кл., Федорова Валерія 8-Бкл.) , учитель біології Коренська В.А. (Медведєв Олег 8-Б кл., Павліш Софія 8-А кл., Костенко Поліна 8-А кл.), 2- хімії учитель Калита Н.М. (Ільчук Олександр 8 –Б кл., Короленко Ярослав 10- А кл.), по 1 – українська мова учитель Губіна І.С. (Павліш Софія 8-А кл.) та історії учитель Мушинський В.І. (Лозінський Вадим 8-Б кл.).

У порівнянні з минулим роком збільшилася кількість призерів VI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика У 2016-2017 н.р. По одному призеру підготували учитель Козленко Ю.І. (Петрів Дар'я 5-А кл.), учитель Губіна І.С. (Павліш Софія 8-А кл.), учитель Дупліхіна А.О. (Кривошевий

Владислав 4 – Б кл.), учитель Дончук Л.М. (Дещенко Олександра 4 – А кл.), учитель Зелена Г.П. (Павліш Марко 3-А кл.). На жаль, жодного переможця Міжнародного мовно – літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

2. Заходи щодо зміцнення і модернізації матеріально-технічної бази школи.

Сьогодні держава інвестує в освіту і ми це вже відчуваємо. За період з вересня 2016 року по березень 2017 року для школи виділено бюджетні кошти на поліпшення матеріально-технічної бази у розмірі **410 220, 49 грн.**, зокрема на: 3 комплекти учнівських парт, 8 меблевих стінок для кабінетів, 50 стільців, 20 письмових столів, 10 комп’ютерних столів, 5 комп’ютерів, спортивний інвентар, миючі засоби.

За рахунок бюджетних коштів у період з травня по серпень 2017 року для потреб навчального закладу виділено понад **190 тис. грн.** Так, вже на сьогодні оновлено матеріально-технічну базу харчоблоку, а саме закуплено: посудомиючу машину, холодильну вітрину, морозильну камеру, протирочну машину, жарову шафу, замінено фільтр води. Поряд із цим ми отримали також 2 шафи, 12 банкеток, 30 комп’ютерних столів, господарський інвентар (мітки, віники, відра), обладнання для харчоблоку (холодильна вітрина, морозильна камера, посудомиюча машина, м'ясорубка, жарова шафа, протирочна машина, машина для нарізки овочів), офісні дивани (20 шт.), шафи (5шт.), шафи архівні (2 шт.) тощо.

Крім того, за програмою співробітництва між Міністерства освіти і науки України та Китайської Народної Республіки 21 грудня 2016 року школа отримала 13 комп’ютерів для комп’ютерного класу старшої школи.

Довгий час болючою проблемою для навчального закладу було протікання даху, який не ремонтувався з часів відкриття школи. Кожен із нас розуміє важливість цього питання для навчального закладу. За рахунок компенсаційної орендної плати ПНЗ "Німецько-українська міжкультурна школа в м. Києві" (договір оренди нерухомого майна № 11079/10 від 23.03.2010) за 2015-2016 та 2016-2017 н.р.р. нам вдалося здійснити значний обсяг робіт із капітального ремонту покрівлі на загальну суму **582 272 тис. грн.** та зробити підвісну стелю, замінити двері у санітарно-технічних приміщеннях в рекреації 1 поверху початкової школи на загальну суму понад 100 тис. грн. Усього витрачено **696 755,52 грн.**

Покращенню матеріально-технічної бази навчального закладу активно сприяє діяльність Громадської організації "Надія", заснованої батьківським комітетом школи. За 2016-2017 н.р. ГО «Надія» залучено коштів на суму **143**

237,70 грн., що на **25%** більше, ніж за 2015-2016 н.р. Завдяки коштам Фонду встановлено двері у туалетні кабінки на всіх поверхах, здійснено ремонтні роботи із заміни труб водогону та кранів на харчоблоці, кабінетів початкової школи та англійської мови (105 та 105-а), замінено двері між рекреаціями 1 та 2 поверхів початкової школи, придбано фарбу, паливо, господарчі та миючі товари. За фінансової допомоги ГО «Надія» у 2016-2017 н.р. закуплено матеріалів й надано послуг на суму **117 951,71 грн.**

За рахунок залучених коштів громадськості здійснено натирання паркетної підлоги I та II поверхів, відремонтовано сходи центрального входу, придбано 5 швейних машин, телевізор (каб. 215), придбано квіти для оформлення клумби внутрішнього подвір'я, виконано ремонтні роботи з підготовки школи до нового навчального року на загальну суму більше 30 тис. грн. (**37 500,00 грн.**).

Усього за період з вересня 2016 року по вересень 2017 року школа отримала **1 262 427,72 грн.**, з них: - бюджетні кошти на суму – **410 220,49 грн.** - додатково залучені кошти на суму – **852 207,23 грн.**

На підготовку до нового 2017-2018 навчального року витрачено – **1 019 416,98 грн.**, на потреби навчального закладу у 2016-2017 н.р. – **243 010,74 грн.**

На виконання доручення Київського міського голови Віталія Кличка та відповідно до Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2017 рік Подільська районна в місті Києві державна адміністрація виступила замовником робіт з реконструкції шкільного стадіону середньої школи № 243. Роботи виконуються підрядною організацією ПП "Виробничо-будівельна фірма "Будмайдан". У рамках проведення реконструкції стадіону будуть збудовані нові трибуни для глядачів на загальну кількість місць для сидіння - 727, з них 220 місць - під навісом, включаючи місця для інвалідів, з влаштованими сходами та пандусом. Будується чотириста метрове ядро стадіону з трьома біговими доріжками, футбольним полем, баскетально-волейбольним майданчиком. Крім того, облаштують майданчик для стрибків в довжину, тренажерні майданчики для учнів старших та молодших класів, розтягальні контейнерного типу.

Завдяки участі школи у благодійному міському проекті «Безпека та інновації навчальним закладам» з листопада 2016 року встановлено комплекс реєстраційно-аналітичної безпеки «Смарсі», направлений на захист дітей від проникнення сторонніх осіб у приміщення навчального закладу під час навчально-виховного процесу та здійснення автоматичного контролю за відвідуванням учнями школи, підключено послугу для батьків та учнів «Електронний щоденник».

Не можна не відзначити розуміння важливості існуючих проблем батьками. Так, за ініціативи та підтримки батьківської громадськості виконано ремонтні роботи й підготовлено класні кімнати до нового навчального року на загальну суму понад 100 тис. грн.

Особливо слід відзначити підготовку класної кімнати 1-А класу (кл. кер. Дупліхіна А.О..), в якій будуть навчатися школярі за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», 2-В класу (кл.кер. Власюк О.І.), де зусиллями батьківської громади здійснено капітальні ремонти класного приміщення та придбано плазмові телевізори. Крім того, до нового навчального року на «відмінно» підготовлено класні кімнати 2-А класу (кл. кер. Ширман Н.В.), 2-Б класу (кл.кер. Бойко М.С.), 3-Б класу (кл.кер. Василенко Т.Ю.), 3-В класу (кл.кер. Карпенко І.С.), 7-А класу (кл.кер. Мельник В.О.), 9-А класу (кл. кер. Губіна І.С.). Однак, класним керівникам треба звернути особливу увагу на організацію та терміни виконання ремонтних робіт, які в окремих класах затягнулися на весь літній період.

Так, у нас є ще чимало проблем, які стосуються покращення функціонування навчального закладу, зокрема: гострою є потреба в утепленні та оновленні фасаду школи, заміні вікон у коридорах, батарей у класних приміщеннях, а також в капітальному ремонті рекреацій початкової школи (другого поверху - із заміною дверей і підлоги) та закінченні ремонтних робіт у рекреації первого поверху початкової школи (стіни, підлога), придбання меблів для навчальних кабінетів старшої школи, комп'ютерів для комп'ютерного класу молодшої школи.

Виконаний обсяг ремонтних робіт з підготовки ЗНЗ №243 до 2017-2018 н.р.:

№	Види та обсяги робіт	Приміщення	Виконавець	Терміни виконання	Фінансування
1.	Косметичний ремонт, підклєювання шпалер	каб. 213	Працівники школи, батьки	Червень-серпень	Батьківські кошти
2.	Лакування підлоги	каб.208	Батьківська громада класу	Червень	Батьківські кошти
3.	Заміна підлоги, реставрування стелі, придбання штор	каб.215	Батьківська громада класу	Серпень	Батьківські кошти
4.	Заміна світильників,	каб.112	Працівники школи,	Липень-серпень	Батьківські кошти

	реставрування стелі		батьки		
5.	Заміна шпалер, реставрування стелі, оздоблення панелей, заміна підлоги	каб.115	Працівники школи, батьки	Червень-липень	Батьківські кошти
6.	Заміна підлоги, світильників, реставрування панелей, стелі, придбання телевізора, жалюзі для вікон	каб.214	Працівники школи, батьки	Червень-липень	Батьківські кошти
7.	Реставрування панелей, заміна батарей	каб.205	Батьківська громада класу	Червень, серпень	Батьківські кошти
8.	Реставрування панелей	Каб.114	Батьківська громада класу	Липень, серпень	Батьківські кошти
9.	Заміна світильників, реставрування стін, стелі, фарбування вікон, підлоги	Каб.105, 105-А	Працівники школи	Липень-серпень	ГО «Надія»
10.	Реставрація стін	коридори I-III поверхів	Працівники школи	Липень	ГО «Надія»
11.	Натирання паркетної підлоги	Коридори I-II поверхів поч. школи, II поверх старшої школи	Наймані працівники	Серпень	Спонсорські кошти
12.	Заміна дверей у санітарних приміщеннях	рекреація I поверху початкової школи	Підрядна організація «Оконіка»	Серпень	Компенсаційна орендна плата ПНЗ «Німецько-українська міжкультурна школа в місті Києві»
13.	Встановлення підвісної стелі	рекреація I поверху початкової школи	Підрядна організація	Червень	
14.	Капітальний ремонт покрівлі	Над актовою залою	Підрядна організація	Липень-серпень	
15.	Встановлення	1 та 2 поверхні	Підрядна	Липень	ГО «Надія»

	дверей у туалети		організація		
16	Оформлення Залу слави	2 поверх	Працівники школи	Серпень	ГО «Надія»
17	Капітальний ремонт ділянки водогону та каналізації	Харчоблок	Працівники школи	Серпень	ГО «Надія»

3. Заходи щодо забезпечення навчального закладу педагогічними кадрами.

У 2016 – 2017 навчальному році у загальноосвітньому навчальному закладі І-ІІІ ступенів «Середня загальноосвітня школа №243» Подільського району м. Києва працювало 41 педагогічних працівників, у тому числі: директор, 4 заступника директора, 29 вчителів, 3 вихователя, 2 педагога – організатора, 2 практичних психолога, бібліотекар, керівники гуртків.

У навчальному закладі 85% від загальної кількості педагогів мають вищу освіту спеціаліста, магістра, 15% педагогів мають середню спеціальну освіту або продовжують навчання.

Якісний склад педагогічного колективу:

1) Кваліфікаційні категорії:

- «спеціаліст» - 17 педагогів
- «спеціаліст ІІ категорії» - 3 педагога
- «спеціаліст І категорії» - 2 педагога
- «спеціаліст вищої категорії» - 19 педагогів.

2) Педагогічні звання:

- «Старший учитель» - 10 педагогів
- «Учитель – методист» - 5 педагогів
- «Відмінник освіти» - 5 педагогів.

Характеристика педагогічного колективу за віком:

- До 30 років – 9 педагогів;
- Від 30 до 40 років – 8 педагогів;
- Від 40 років - 19 педагогів;
- Пенсійного віку - 5 педагогів.

У навчальному закладі в основному сформований педагогічний колектив, так як майже 50 % педагогів тривалий час працюють у навчальному закладі за власним вибором та покликом серця. Адміністрацією школи було вжито заходів щодо забезпечення навчального закладу кваліфікованими педагогічними кадрами та доцільності їх розстановки.

Одним із провідних аспектів із забезпечення високого методичного й професійного рівня діяльності педагогічного колективу є підвищення кваліфікації та атестація педагогічних працівників. У 2016-2017 навчальному році отримали свідоцтво про підвищення кваліфікації 5 вчителів та 1 педагог-організатор, пройшли атестацію - 4 вчителя.

За результатами атестації один вчитель підтвердив раніше встановлену кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії» (учитель біології та географії Коренська В.А.), 2 - кваліфікаційну категорію «Спеціаліст» (вихователь групи продовженого дня Карпенко І.С. та вчитель початкових класів Гуменюк Н.І.), одному - встановлено кваліфікаційну категорію «Спеціаліст другої категорії» (педагогу – організатору Немеровій І.П.), одному - присвоєно педагогічне звання «Старший учитель» (вчителю початкових класів Гуменюк Н.І.).

У 2016-2017 н.р. методична робота в загальноосвітньому навчальному закладі I-III ступенів «Середня загальноосвітня школа №243» Подільського району м. Києва здійснювалась відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Державних стандартів початкової, базової та повної загальної середньої освіти, положень і рекомендацій, викладених в нормативних документах, згідно з річним планом роботи школи, наказом по школі від 01.09.2016 № 223 «Про організацію методичної роботи в школі у 2016-2017н.р.» з урахуванням індивідуальних можливостей та запитів вчителів, їх методичної підготовки та професійного рівня. Педагогічний колектив продовжував працювати над проблемою *«Гуманізація і якість навчально-виховного процесу в школі. Патріотичне виховання учнів»*.

Протягом 2016-2017 н.р. було організовано роботу 5 шкільних предметних методичних об'єднань (початкової школи, історико – філологічного циклу, іноземної мови, природничо-математичного циклу, художньо – естетичної та фізичної культури) та методичного об'єднання класних керівників.

Згідно з річним планом роботи школи педагогічний колектив навчального закладу працював над реалізацією 7 цільових проектів: *«Єдиний інформаційний простір у школі»*, *«Інновації у сучасній школі»*, *«Обдарована дитина»*, *«Освіта без кордонів»*, *«Формування ключових і предметних компетентностей учнів початкової школи засобами ІКТ»*, *«Профільне навчання»*, *«Школа - толерантне середовище»*.

Упродовж навчального року проведено ряд методичних заходів. Ефективними з них були:

- педагогічна конференція вчителів іноземної мови «Моделювання навчально – виховного процесу паралельного вивчення двох іноземних мов з 1 – го класу»; (лютий 2017)
- секційне засідання I Всеукраїнського батьківського форуму «Педагогіка партнерства» - учасників науково – педагогічного проекту «Інтелект України». (квітень 2017).

Усі зазначені заходи відбулися на достатньому організаційному та методичному рівнях.

Протягом року частина вчителів школи брали участь у конкурсах, консиліумах, експериментальній роботі. Так учитель початкових класів Власюк О.І. взяла участь і стала Лауреатом у II етапі (районному) Всеукраїнського конкурсу «Учитель року», Присідько Л.М., учитель української мови та літератури, здобула перемогу (І місце) в конкурсі «Золоте перо».

4. Соціальний захист, безпека життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу.

У загальноосвітній школі №243 у 2016-2017 н.р. навчалося 5 дітей – сиріт, 2 – із малозабезпечених сімей, 15- дітей, батьки яких є учасниками АТО, 5 - дітей, потерпілих від аварії на Чорнобильський АЕС, 29 - дітей із багатодітних родин, 9 – дітей-інвалідів, яким приділялася особлива увага з боку адміністрації та педагогічного колективу школи. Усього – 65 учнів (11 % від загальної чисельності у школі).

У 2016 - 2017 н.р. гаряче харчування отримували 321 учень, з них безкоштовні сніданки – 308 учнів 1-4 класів, 13 – учні 5-10 класів пільгових категорій (5- діти-сироти, 2 – малозабезпеченні, 5 – діти із сімей учасників АТО, 1 – дитина-інвалід). Крім того вихованці ГПД отримують гарячі обіди за батьківські кошти.

Шкільним психологом Копиловою Т.А., проводилася робота в діагностичному та консультативному напрямку. Так, за поданням класних керівників проводилося обстеження учнів, які мають проблеми у засвоєнні програмового матеріалу та відхилення у поведінці. З батьками таких дітей проводилися співбесіди.

Найбільше звернень до психолога протягом 2016-2017 н.р. було:

- з боку батьків з таких питань: стосунки дитини з однолітками (1), готовність дітей до навчання та труднощі в навчанні (3), вікові та індивідуальні особливості розвитку, проблеми самооцінки дитини (1), профілактика шкідливих звичок, залежностей та формування навичок здорового способу життя (2);

- з боку педагогів з таких питань: асоціальні прояви у поведінці учнів (2), готовність до навчання та труднощі у навчанні (3), вікові та індивідуальні особливості розвитку, проблеми самооцінки дитини(1);
- з боку дітей з таких питань: стосунки з однолітками (2), з'ясування результатів діагностики (2).

Внаслідок психологічного анкетування та консультацій з вчителями і вихователями було створено банк даних до якого увійшли діти схильні до правопорушень, що поставлені на внутрішньошкільний облік - 7 дітей, які систематично здійснюють правопорушення, мають девіантну та адиктивну поведінку. З батьками таких дітей проводилися співбесіди. До роботи з цією категорією учнів були залучені класні керівники, вихователі, шкільний психолог, батьки, адміністрація.

Проводилась індивідуальна робота з учнями та їхніми батьками шляхом відвідування сімей, обстеження житлово-побутових умов та сімейного мікроклімату, проведення бесід з питань профілактики правопорушень та виконання Закону України “Про загальну середню освіту”, направлялися листи та пакети документів у Службу у справах дітей та кримінальну міліцію з метою притягнення батьків учнів до адміністративної відповідальності за невиконання батьківських обов’язків, інформації та звіти з цих питань заслуховувались на нарадах при директорові, учнів – правопорушників заслуховували на малій педагогічній раді, на засіданнях ради з профілактики правопорушень.

Проводилось розширене засідання шкільної Ради профілактики правопорушень за участю представників Служби у справах дітей Подільського району, кримінальної поліції у справах неповнолітніх, батьківської громадськості та педколективу школи, на які запрошувались учні разом з батьками.

Значна увага протягом навчального року приділялася питанням безпеки життєдіяльності учасників навчально – виховного процесу та попередженню дитячого травматизму. З учнями закладу перед та після канікул проводився цільовий інструктаж і фіксувався в журналах інструктажів з безпеки життєдіяльності в кабінетах та спортзалі. Питання безпеки життєдіяльності дітей обговорювалися на класних батьківських зборах, висвітлювалося на шкільному сайті.

Класні керівники 1 – 11 класів регулярно проводили профілактичні бесіди щодо запобігання дитячого травматизму, безпеки життя в побуті, в громадських місцях та місцях масового скручення людей. Проводилися додаткові бесіди за фактами нещасних випадків з учнями району, міста.

Протягом 2016-2017 н.р. у навчальному закладі сталося 4 випадки травматизму з учнями під час навчально-виховного процесу без складання актів

(Усачов Артем, уч. 6-А кл., Гуменюк Максим, уч. 3-В кл., Ніконов Іван, уч. 8-Б кл., Гулідова Вероніка , уч. 4-А кл.) та 5 випадків зі складанням акту НН (Міхновська Марія, уч. 3-А кл., Моренець Дмитро, уч. 11 – А кл., Голод Олександр, уч. 11 – А кл., бобришев Артем, уч. 9 – А кл., Бурлак Володимир, уч. 3- Б кл.).

Питання щодо безпеки життєдіяльності учнів та запобігання дитячого травмування обговорювалися на педраді, нарадах при директору, засіданнях ШМО класних керівників та вихователів.

За результатами медичного огляду 404 учня школи мають основну групу здоров'я (69,2%), 165 – підготовчу (28,3%), 4 – спеціальну (0,7%), 11 – звільнені від занять фізкультурою (2%).

Навчально-матеріальна база навчального закладу з охорони праці та безпеки життєдіяльності учнів на задовільному рівні, відповідає нормативним вимогам і дозволяє проводити роботу з питань захисту життя і здоров'я в надзвичайних ситуаціях на належному рівні.

5. Організація виховної роботи та національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

Відповідно до плану роботи школи №243 на 2016-2017 н.р. виховний процес будувався за такими пріоритетними напрямами: національно – патріотичне, художньо – естетичне, родинно – сімейне, екологічне, морально – правове і превентивне виховання; профілактика правопорушень; формування здорового способу життя; сприяння творчому розвитку особистості; учнівське самоврядування.

З метою реалізації виховної проблеми школи було проведено педагогічну раду на тему «Стан соціально-психологічної та виховної роботи у школі з профілактики правопорушень серед учнів. Діяльність Координаційної ради з профілактики правопорушень»» (ЗДВР Губіна І.С.), «Аналіз відвідування учнями школи за 1 семестр 2016-2017 н.р.»

Протягом навчального року були проведені традиційні шкільні заходи: свято Першого дзвоника, День Учителя, виставка поробок «Осінні мотиви», День захисника України , Посвята в першокласники, День української писемності та мови, Конкурс для учнів 5-10 класів “Міс та містер Осінь”, цикл Новорічно-Різдвяних свят (Конкурс на кращу новорічну іграшку, Новорічно-різдвяне дійство, ярмарок «Карнавал, карнавал», Новорічно-розважальна вистава для учнів 1-4 класів «Новорічні пригоди»), Свято до 8 Березня, Шевченківські дні, День пам'яті Чорнобильської трагедії, День пам'яті та примирення, День вишиванки , День відкритих дверей, Свято Останнього дзвінка.

Варто відзначити події навчального року, до яких були проведені заходи національно-патріотичного спрямування:

- Заходи до 25 річчя незалежності України - Року Державності (реалізація проекту «Видатні українці», Тиждень історії «Незалежність. Від 1991-го-назавжди», Спільнний святковий концерт, присвячений відзначенню 25-річниці Збройних Сил України «Ми вірні сини твої, Україно!» за участю воїнів АТО, військовослужбовців 101 окремої бригади ГШЗСУ, (школи 114, 243, 262, 271).

- Заходи до 75-річчя Бабиного Яру (учнівська конференція, урок «75 років пам'яті забуттю не підлягає», виховні години, екскурсії до Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр»).

- День Гідності та Свободи (майстер-клас по виготовленню небесного янгола (4-А клас, Дончук Л.М.), створення відеоролика «Ти знаєш, що ти – людина», тематична лінійка для 5-11 класів, літературно-музична композиція «Україна – країна гідності та свободи», тематичні виховні години, книжкова виставка «Я гордий тим, що я – українець»).

- День Соборності України (єдиний урок «Соборність в душах, єдність в думках», акція «Ланцюжок єдності» для учнів 1-4 класів, патріотичний флешмоб від учнівського самоврядування «Усі ми єдині: Україна для нас – ми для України»).

- Вшанування пам'яті Героїв Крут (виховні години «Крути: і сум, і біль, і вічна слава, урок пам'яті «Навіки молоді – герої Крут» в 9 класі, фестиваль патріотичної пісні та слова «Любіть Україну, як вірні сини» серед 5-10 класів)

- Заходи до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав та Дня Героїв Небесної Сотні (Виховні години «Ми славимо мужність і подвиг ваш», літературно-музична композиція «Афганський тюльпан» за участю воїна-інтернаціоналіста; виставка малюнків «Будь-якій війні скажемо «НІ!», виховні години «Герої не вмирають», Марафон «Ми за мир!»: виготовлення з оригамі «Пташки миру, свободи та злагоди» (1-6 класи), оформлення колажу «Долонька побажань» (1-4 класи), благодійний ярмарок «Дитячі мрії: Мир на Землі» (1-4 класи), патріотичний флешмоб (1-4 клас).

- День зустрічі Весни (майстер-класи з кооплетіння в 3-В, 4-Б класах, Свято-конкурс «Весну зустрічаємо, косу заплітаємо із запрошенням почесних гостей району»).

- День вишиванки (флешмоб «Україна вишивана» за участю Театру моди «Перлинка»; творчий проект «Вишивання карти України «Квітуча моя Україно!»; майстер-класи з творчості та вишивання для учнів 1-4 класів; ярмарок «Вишиваний Барвограй»;

- Заходи до 72-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі (футбольний матч, присвячений Дню пам'яті та примирення серед команд 8-9 класів; загальношкільна лінійка «1939- 1945.Пам'ятаємо! Перемагаємо» за участю військовослужбовців 101 окремої бригади ГШЗСУ; відкриті уроки пам'яті в 7-А, 8-А класах за участю військовослужбовців 101 окремої бригади ГШЗСУ; літературно-музична композиція до Дня перемоги над нацизмом «Ніхто не забутий, ніщо не забуте» за участю ветеранів війни та дітей війни; виготовлення пам'ятних знаків «Мак пам'яті», привітання ветеранів мікрорайону).

Слід зазначити, що проведені заходи мали великий емоційний вплив і відіграли значну роль у вихованні патріотичних почуттів учнів.

Приділяється увага до підготовки та участі учнів до виступів у районних виховних заходах: конкурсі козацьких роїв «Впоряд» (І командне місце), конкурсах інсценізації українських народних пісень до Дня української писемності і мови та патріотичної пісні до Дня Героїв Крут (вокальний гурток «Гармонія , старша група), конкурсі читців «Поетична зірка» до Дня рідної мови та відзначення Шевченківських днів (конкурсантка, учениця 10 класу, Донська К.), військово-патріотичній грі «Джура» (1 командне місце в конкурсі «Впоряд» та 2 командне місце в творчому конкурсі «Ватра», рій «Гайдамаки» - команда учнів 8-10 кл.), інтелектуально-правовій грі «Справи судові (5 місце – команда учнів 9 класу), шаховому турнірі «Кришталева тура» (1 місце, учениця 8-А класу Павліш Софія).

Велика увага з боку класних керівників приділяється краєзнавчій та художньо-естетичній роботі з учнями та організовано такі екскурсії: 1 екскурсія по місту (Львів, 5-А кл.), 15 екскурсій в музеї (Хата-музей ім. Т.Г.Шевченка - 3-Б, 5-Б,6-А кл., Музей-майстерня І.Кавалерідзе – 8-А кл., Музей грошей та коштовностей – 7-А, 9 кл., Природничий музей – 2-А, 3-В кл., Музей Новин ТСН – 5-А кл., Музей Авіації – 2-А,2-Б,3-А,4-А,4-Б кл., Музей Чорнобиля - 2-А, 4-Б, 6-А кл., Музей-Аптека - 7-Б кл.), 3 автобусні екскурсії на Фабрику ялинкових прикрас (1-А,1-Б,2-А, 3-В кл.) та Страусину ферму (3-А кл.), 3 походи в Планетарій та Океанаріум (1-В,2-В, 8-Б,10 кл.), походи в районну бібліотеку № 123 (4-А кл.), 1 екскурсія до розважально-пізнавального центру «Місто професій» (6-Б кл), 9 екскурсій до НЕНЦу (1-В,2-А,2-Б, 3-А, 3-Б, 4-А кл.), 1 похід до Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр» (7-Б, 8-Б, 10 кл)

Найбільшу кількість екскурсій за 2016-2017 навчальний рік провели класні колективи 3-А класу (кл. кер. Зелена Г.А..) та 2-А класу (кл. кер. Мусієнко В.Б.). Активно працювали в цьому напрямку роботи такі класні керівники:

Василенко Т.Ю. (2-Б клас), Карпенко І.С. (2-В клас), Дохняк К.Р. (3-Б клас),
Дончук Л.М. (4-А клас), Мельник В.О. (6-А клас), Малкіна Л.М. (10-А клас).

За результатами моніторингу виховної роботи у класах та активності класних колективів у шкільному житті найактивнішими визнані класи: 5-А (Попова Н.О.), 6-А (Мельник В.О.), 9-А клас (Мушинський В.І.), 10-А клас (Малкіна Л.М.).

З метою виховання свідомого ставлення учнів до свого здоров'я та розвитку фізичних здібностей в школі проводилась низка заходів, а саме: Тиждень «За здоровий спосіб життя» (вересень), День здоров'я (квітень), цикл інтерактивних тренінгів, бесід з профілактики шкідливих звичок серед учнів 9-10 класів (Благодійна організація «Світ без залежності», січень), інтерактивна лекція на тему «Про ВІЛ/СНІД та онкозахворювання» для учнів 8 класів (Громадська організація «Здорове людство», квітень 2017). На базі нашої школи було організовано і проведено ряд спортивних ігор та змагань серед таких шкіл району: № 2, 68,34, 114,156,242, 243,262,271. Команди нашої школи посіли такі місця: Настільний теніс – 2 місце; Турнір з шахів – 2 місце; «Олімпійське лелечення» - 1 місце).

13.09.2017

Директор школи

Л.О.Матвєєва